
About Rene Descartes

रैने दैकार्तदशरनं

Document Information

Text title : About Rene Descartes

File name : renekArtadarshanam.itx

Category : misc, article, pradiptakumArananda

Location : doc_z_misc_general

Author : (Copyright) Pradipta Kumar Nanda, Kendrapara, Orissa pknanda65 at gmail.com

Transliterated by : Pradipta Kumar Nanda

Proofread by : Pradipta Kumar Nanda

Acknowledge-Permission: (Copyright) Pradipta Kumar Nanda

Latest update : June 27, 2022

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

June 27, 2022

sanskritdocuments.org

ರೇನೇ ದೇಕಾರ್ತದರ್ಶನಂ

ಲೇಖಕಃ - ನಂದಪ್ರದೀಪಕುಮಾರಃ

ದೇಶಃ ಕಾಲಃ ಪರಿಚಯಶ್ಚ-

ಪುನರ್ಜಾಗರಣಯುಗಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿವಾದಿನೋ ಮಹತೋ ದಾರ್ಶನಿಕಸ್ಯ ದೇಕಾರ್ತಮಹೋದಂ

1596ಖ್ರಿಷ್ಣಾಬ್ದೇ ಮಾರ್ಚಮಾಸಸ್ಯ ಏಕತ್ರಿಂಶತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಪ್ರಾನ್ಸದೇಶಸ್ಯ ತುರೇನ ನಗರಸ್ಯ ಲಾಹೈ ಇತ್ಯಸ್ಮಿನ್ ಸ್ಥಾನೇ ಆವಿರ್ಭಾವೋ ಜಾತಃ . ತಸ್ಯ ಪಿತುರ್ನಾಮ ಜೋಕಿಮಡೇಕಾರ್ಟ ತಥಾ ಮಾತುಶ್ಚ ನಾಮ ಜೀನೀಬ್ರೋಚಾರ್ಡ್ ಆಸೀತ್ . ಜನ್ಮನಃ ಕಿಯದ್ವಿನಾತ್ ಪರಂ ಹಿ ತಸ್ಯ ಮಾತೃವಿಯೋಗೋ ಸಂಜಾತಃ . ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಗತಸಮಸ್ಯಾ ತಸ್ಯ ಚಿರಸಹಚರ ಅಭೂತ್ . ದೇಕಾರ್ತಃ ಸ್ವಭಾವೇನ ವಿನಯೀ ತಥಾ ಚರಿತ್ರವಾನ್ ಆಸೀತ್ . ಗಣಿತವಿದ್ಯಾಯಾಂ ತಸ್ಯ ಪಾರದರ್ಶಿತಾ ಆಕಾಶಚುಂಬಿತಾ . ದೇಶಭ್ರಮಣಾಯ ತಸ್ಯ ಮನಸಿ ಭಾವನಾ ತೀವ್ರಾ ಜಾತಾ . ಪಶ್ಚಾತ್ತಃ ಸೈನ್ಯವಿಭಾಗೇ ಯೋಗದಾನಂ ಕೃತವಾನ್ .

ಕೃತಯಃ-

ಹಲಾಂಡ ಇತ್ಯಸ್ಮಿನ್ ಸ್ಥಾನೇ ನಿವಾಸಮಯೇ ತೇನ Discours de la Methode (ದಾರ್ಶನಿಕ ಪದ್ಧತಿವಿಚಾರಃ) Meditationes de prima (ಪ್ರಾಥಮಿಕದರ್ಶನಮಂಥನಂ) ಏವಂ ಚ Principia philosophia (ದಾರ್ಶನಿಕಸಿದ್ಧಾಂತಃ) ಇತಿ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧಾಃ ತ್ರಯೋ ಗ್ರಂಥಾ ವಿಲಿಖಿತಾಃ . ಪಶ್ಚಾತ್ತಃ The passion of the soul ನಾಮಕಂ ಪುಸ್ತಕಂ ವಿರಚ್ಯ ಸ್ವಕಹೋಮ (stockhome) ರಾಜ್ಞೈ ಪ್ರಾದದಾತ್ . ಅಂತೇ ತತ್ರ ನಿಮೋನಿಯಾ (pneumonia) ರೋಗಾಕ್ರಾಂತಃ ಸನ ಪಂಚತಾಮವಾಪ .

ನ ಕೇವಲಂ ದರ್ಶನಶಾಸ್ತ್ರೇ ಅಪಿತು ಗಣಿತವಿದ್ಯಾಯಾಂ ಜ್ಯೋತಿರ್ವಿಜ್ಞಾನೇ ಚಾಪಿ ತಸ್ಯ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣಾ ಪ್ರತಿಭಾ ಆಸೀತ್ .

ದಾರ್ಶನಿಕಸಿದ್ಧಾಂತಃ- (ಜ್ಞಾನಮೀಮಾಂಸಾ)

ಜ್ಞಾನಂ ಸಾಧಯಿತುಂ ಬುದ್ಧೇರಾವಶ್ಯಕತಾ ಬಲೀಯಸೀ . ಏತಸ್ಮಾತ್ ಕಾರಣಾತ್ ಜ್ಞಾನಮೀಮಾಂಸಾಸು ಬುದ್ಧಿವಾದೋತ್ಪತ್ತಮೋ ವರೀವರ್ತಿ .

ಬುದ್ಧಿ-ಅನುಭವಯೋಃ ಕದಾಚಿತ್ ಐಕತ್ವಂ ಸಮಾಮನಂತಿ ವಿದ್ವಾಂಸಃ . ತೌ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಸಾಧಕತ್ವೇನ ಸ್ವೀಕೃತೌ . ಅನುಭವಾತ್ಜ್ಞಾನೋತ್ಪತ್ತಿದರ್ಶನಾತ್ . ಅನುಭವಜನ್ಯಜ್ಞಾನಮಯಧಾರ್ಥಮಿತಿ ಕೇಚಿತ್ . ಜ್ಞಾನಪ್ರಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಮನುಪಯುಕ್ತತ್ವಾತ್

. ತನ್ನಯೇ ಸಾರ್ವಭೌಮಿಕತ್ವಮನಿರ್ವಾರ್ಯತ್ವಮಿತಿ ದ್ವಿವಿಧಂ ಯಥಾರ್ಥಜ್ಞಾನಸ್ಯ
 ಲಕ್ಷಣಂ . ಸಾರ್ವಭೌಮಿಕತ್ವಂ ಯಥಾರ್ಥಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಏಕೋ ಗುಣಃ . ಅನಿರ್ವಾರ್ಯತ್ವಮಪರಃ
 . ಆದ್ಯ ನ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕಃ ದ್ವಿತೀಯಃ ಅಪವಾದರಹಿತಃ . ದ್ವಯೋಃ ಮಿಶ್ರಣೇನ
 ಚತ್ವಾರವತ್ ಗುಣದ್ವಯಸ್ಯ ಸಂಯೋಗೇನ ಸತ್ಯಪ್ರತೀತಿಃ . ಅನ್ಯಥಾ ವ್ಯಭಿಚಾರಾಶಂಕಾ
 . ನನು ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಜನನೀ ಬುದ್ಧಿಃ ತತ್ಕಥಂ ಕದಾಚಿತ್ ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನಾನುಭವಾಶಂಕಾ
 ಇತಿ ಚೇದ್ ಸತ್ಯಂ ಕದಾಚಿತ್ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧ್ಯಾ ಹಿ ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನಾನುಭವದರ್ಶನಸಂಭವಾತ್
 . ಸತ್ಯಾನ್ಯತಯೋಃ ಮಿಥುನೀಕೃತ್ಯ ಜ್ಞಾನಮೀಮಾಂಸಾಸಂಭವಾಚ್ಚ . ಅತ್ರ
 ಯಥಾರ್ಥಜ್ಞಾನಂ ನಾಮ ಸಾಂಸಾರಿಕಜ್ಞಾನಾದ್ಭಿನ್ನಂ ಸಾರ್ವಭೌಮಿಕಮನಿರ್ವಾರ್ಯಕೇವಲಂ
 . ಅತ್ರ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ವಿಷಯೋ ನ ಸಂಸಾರ ಅಪಿತು ಶಾಶ್ವತಃ ಸತ್ಯಂಚ .
 ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಯಥಾರ್ಥಜ್ಞಾನಂ . ಬುದ್ಧೌ ಬೀಜರೂಪೇಣ ತತ್ಸತ್ . ಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧೌ
 ಬುದ್ಧೇಃ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತಾ ಅವಿಸಂವಾದೀ . ಇಯಂ ಪದ್ಧತೀರ್ನಿಗಮನಾತ್ಮಿಕಾ .
 ಅನಯಾ ಸುಪ್ತಬೀಜಸ್ಯ ಅಂಕುರೋದ್ಗಮೋ ಜಾಯತೇ . ಗಾಣಿತಿಕಂ ಜ್ಞಾನಂ
 ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟತರಂ ಪರಮಾದರ್ಶಮಿತಿ ದೇಕಾರ್ತಮಹೋದಯಾನಾಂ
 ವಿಶಿಷ್ಟಸಿದ್ಧಾಂತಃ . ಗಾಣಿತಂ ನಾಮ ಬೌದ್ಧಿಕಂ . ಸರ್ವದಾಮವಿತಥಂ .
 ಗಾಣಿತಿಕಚಿಂತನಪದ್ಧತ್ಯಾ ಸರ್ವಾಣಿ ಅಂತರ್ನಿಹಿತಾನಿ ಜ್ಞಾನಾನಿ ಪರಿಪ್ರಕಾಶಿತಾನಿ
 ಭವಂತಿ ಅನ್ಯಥಾ ನೀಸಂದಿಗ್ಧಸರ್ವಮಾನ್ಯಸತ್ಯಸ್ಯಾಸಂಭವಾತ್ . ನಿಶ್ಚಿತಜ್ಞಾನಪ್ರಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ
 ದೇಕಾರ್ತಮಹೋದಯಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿವಾದಃ ಪುನರ್ಜಾಗರಣಯುಗಸ್ಯ ಅಯಮಾರಂಭ
 ಇತಿ ನ ವಿಪ್ರತಿಪತ್ತಿಃ .

ಸಂದೇಹವಿಧಿಃ-

ತತ್ರ ಆಶ್ಚರ್ಯಾದೇವ ಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧಿರಿತಿವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತಗ್ರೀಕ್ ದಾರ್ಶನಿಕಾಃ ಪ್ಲೇಟೋಪಾದಾಃ
 . ವಿಶ್ವಾಸಾದೇವೇತಿ ಮಧ್ಯಯುಗೀಯಾಃ . ಸಂದೇಹಾದಿತಿ ದೇಕಾರ್ತಸಿದ್ಧಾಂತ
 ಅತ್ರ ಬಲವತ್ತರಃ . ಸಂಶಯವಕ್ಷೀಮುತ್ತೀರ್ಯ ಶುದ್ಧಸುವರ್ಣವತ್ ಸತ್ಯಂ
 ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ . ಸತ್ಯಮುದ್ಧಾಟಯಿತುಂ ಸಂಶಯಸ್ಯಾವಶ್ಯಕತ್ವಾತ್ . ಅನ್ಯಥಾ
 ಸತ್ಯಸ್ವೀಕರಣಮಸಂಭವಂ . ಅತ್ರ ಸಂಶಯಃ ಸಾಧನಂ ನ ಸಾಧ್ಯಂ .
 ತತ್ತು ನಿಶ್ಚಯಾತ್ಮಕಮಿತಿ . ಕಸ್ಮಿನ್ನಪಿ ವಿಷಯೇ ಸಿದ್ಧಾಂತಗ್ರಹಣಾತ್ಪ್ರಾಕ್
 ತದ್ವಿಷಯೇ ಪೂರ್ವಧಾರಣಾಯಾಃ ಪರಿಹಾರಮವಶ್ಯಮೇವ ಕರ್ತವ್ಯಂ .
 ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಪರೋಕ್ಷಾಭ್ಯಾಂ ಜನ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಂ ಸಂದಿಗ್ಧಂ . ತ್ರಿಕಾಲಬಾಧರಹಿತಂ
 ನೀಸಂದಿಗ್ಧಂ ಲಬ್ಧುಂ ತಸ್ಮಿನ್ ವಿಷಯೇ ಸಂದೇಹ ಅವಶ್ಯಮೇವ ಕರಣೀಯಃ .
 ವೈಜ್ಞಾನಿಕೇಸ್ವಿ ಸಂದೇಹಃ ಕರ್ತವ್ಯಃ . ತದ್ವತ್ ಇಂದ್ರಿಯೇಣ ಆಗಮೇನ ವಾ ಪ್ರಾಪ್ತಂ
 ಜ್ಞಾನಂ ಕದಾಚಿತ್ ಅಸತ್ಯಾಶ್ರಿತಮೇವ . ರೂಢಿ ಪಕ್ಷಪಾತಾಂಧವಿಶ್ವಾಸಾದಿಭಿಃ
 ಸಮನ್ವಿತತ್ವಾತ್ . ಡೇಕಾರ್ತಮಹೋದಯಸ್ಯ ಇಯಂ ಪದ್ಧತಿಃ ಯದಿವಾ
 ಸಂದೇಹಾಶ್ರಿತಾ ತಥಾಪಿ ಸ ನ ಸಂದೇಹವಾದೀ ಆಸೀತ್ . ತನ್ನಯೇ ಸತ್ಯಂ

ಸ್ವತಃಸಿದ್ಧಂ ನಿಶ್ಚಯಾತ್ಮಕಂಚ . ತಸ್ಯ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವಂ ಸಹಜತ್ವಮಬಾಧಿತತ್ವಂ
ಸರ್ವಾದೌ ಸ್ವೀಕಾರ್ಯಂ . ಸಾಧ್ಯಸತ್ಯಂ ಸಾಧಯಿತುಂ ಸಂದೇಹರೂಪಸ್ಯ
ಸಾಧನಸ್ಯಾವಶ್ಯಕತಾ ಜಾಯತೇ . ಉಭಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ ಉಪೇಯ-ಉಪಾಯಭಾವಸ್ತೇನ
ಕಲ್ಪಿತಃ . ಯದ್ವಾ ಸತ್ಯಂ ಲಕ್ಷ್ಯಂ ಸಂದೇಹಶ್ಚ ಲಕ್ಷಣಂ . ಯದಿವಾ ದೇಕಾರ್ತಮಹೋದಯೇನ
ಸಂದೇಹಾತ್ಮಕಮಿಂದ್ರಿಯಜ್ಞಾನಂ, ಸಂದೇಹಾತ್ಮಕವೈಜ್ಞಾನಿಕಜ್ಞಾನಂ ಸ್ವೀಕೃತಂ
ತಥಾಪಿ ತೇನ ನಿಸಂದಿಗ್ಧಂ ಸತ್ಯಮುತ್ಥಾಪಯಿತುಂ ಸಂದೇಹಕರ್ತುರಾತ್ಮನಃ
ಅಸ್ತಿತ್ವಂ ಸ್ಪಷ್ಟತಯಾ ಪ್ರತಿಪಾದಿತಂ .

ಆತ್ಮವಿಚಾರಪ್ರಸಂಗೇ ತೇನ ಉಕ್ತಂ

ಅಹಂ ಚಿಂತಯಾಮಿ ಅಹಮಸ್ಮಿ (I think therefore I exist) ಇತ್ಯತ್ರ ಅನಯೋಃ
ಸಂಯೋಗಾರ್ಥಂ ಅತಃ ಶಬ್ದಸ್ಯ ಪ್ರಯೋಗೋ ಯುಕ್ತಿಯುಕ್ತಃ ಸ್ಯಾತ್ . ಸುತರಾಂ
ಸಂದೇಹಕರ್ತುರಸ್ತಿತ್ವಮತ್ರ ಅಬಾಧಿತವಿಷಯ ಉಚ್ಯತೇ . ತನ್ನಯೇ ಆತ್ಮಾ
ಚಿಂತನಶೀಲೋ ಮನನಶೀಲಶ್ಚ . ಮನನಮೇವ ಆತ್ಮನೋ ಧರ್ಮಃ . ಯದಿ ಆತ್ಮಾ
ನಾಸ್ತಿ ತರ್ಹಿ ಕೇನ ಸಂದೇಹಃ ಕ್ರಿಯತೇ . ದೇಕಾರ್ತಮಹೋದಯಸ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಃ
ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯದರ್ಶನೇಷು ಸ್ವಕೀಯಂ ಸ್ಥಾನಂ ಭಜತೇ ಇತ್ಯತ್ರ ನಾಸ್ತಿ ವಿಸಂವಾದಃ .
ಅಲಮತಿವಿಸ್ತರೇಣ .

— ಲೇಖಕಃ - ನಂದಪ್ರದೀಪ್ತಕುಮಾರಃ

ಶ್ರೀಜಗನ್ನಾಥ ಸಂಸ್ಕೃತವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಃ ಪುರೀ

Written by Dr. Pradipta Kumar Nanda, Kendrapara, Orisa pknanda65 at gmail.com

---

—
About Rene Descartes

pdf was typeset on June 27, 2022

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

